

mer det mig, at Forslaget, som det foreligger, paa Hovedpunkterne har taget de tilbørlige Hensyn og bevaret den tilbørlige Frihed. Lige overfor Hensynet til Præsterne vil jeg sige, at jeg kunde ønske, at Forslaget havde slaaet fast, at ingen Præst kan tvinges til at vie fraskilte, men selv om det foreligger, er der dog ogsaa overfor Præsterne indsat ret sikrende Bestemmelser. Enhver Præst kan i de fleste Tilfælde nægte at vie en fraskilt, hvis den anden Ægtefælle er levende. Kun i det Tilfælde, at Ægteskabsskilsmisken skyldes Brøde hos den anden Ægtefælle, saa at den, der søger ny Vielse, er ganske uskuldig, kun da skal Sagen forelægges for Biskoppen, og der er jo selv da ikke Tvivl om, især efter den Højesteretsdom, vi fik i Fjor, at Biskopperne ganske sikkert ville være meget betænkelige ved at tvinge en Præst til at foretage en Vielse imod sin Overbevisning. Altsaa ogsaa paa dette Punkt er der, som Forslaget foreligger, taget Hensyn overfor Præsterne, og det uden at være hensynsløs overfor dem, der søge den kirkelige Vielse, thi ogsaa overfor dem vil der være taget tilstrækkeligt Hensyn i Forslaget, som det foreligger. Kommer en og ønsker kirkelig Vielse, og hans Præst nægter ham det, kan han søge den hos en anden Præst, og lad os dog være enige om, at efter at vi i lange Tider have set, hvorledes de fleste Præster, derimellem mange af de allerbetydeligste Præster indenfor vor Kirke, ikke have næret Betænkelighed ved at vie en fraskilt, kunne vi saamænd ogsaa være ganske visse paa, at naar en Præst faar denne Opfordring og faar talt med vedkommende — thi det er jo det, han maa gøre — og gennem Samtalen har faaet det Indtryk, at det er et alvorligt Ønske, en Hjertesag for vedkommende at faa kirkelig Vielse, saa vil det ikke være vanskeligt, hvordan end vedkommendes forudgaaende Liv har været, at finde en Præst, der vil vie vedkommende. Vi kunne være temmelig sikre paa, at vi komme kun til at staa overfor en Kollision, naar undtagelsesvis en enkelt kommer og siger: Jeg forlanger at vies af den bestemte Præst, fordi han vil vise, at han kan tvinge Præsten eller, om man vil, Kirken til at opfylde sit Forlangende; saa vil han kunne faa et „Nej“, men i saadanne Tilfælde er det ogsaa ganske i sin Orden at sige: Det kan du ikke, du maa nøjes med borgerligt Ægteskab. Det er mig saaledes ikke muligt at se andet, end at der paa alle betydelige Punkter er

taget alt skyldigt Hensyn. Der er derimellem ogsaa taget Hensyn — og det sætter jeg megen Pris paa — til de mange alvorlige Kvinder og Mænd, som ikke kunne komme bort fra, at det, at selve Ægteskabsløftet er aflagt i Kirken, har og vil vedblive at have sin Betydning i Retning af at gøre Ægteskabet til et Baand for hele Livet, vel at mærke i alt Fald saa længe en stor Del af Befolkningen har denne Opfattelse; og der er taget Hensyn til de mange Kvinder og Mænd, som selv med Glæde mindes, at deres Ægteskab blev stiftet i Kirken, og som gerne ville, at dette ogsaa skal staa aabent for deres Børn.

Af disse Grunde kan jeg slutte mig til Forslaget, som det foreligger, idet jeg i øvrigt paa slet ikke helt uvæsentlige Punkter ogsaa vil kunne være villig til at gaa med til Forslag om Ændringer.

Jeg skal ikke komme ind paa de mange Betragtninger, der kom frem fra det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (K. Bjerre). Jeg synes, at det ærede Medlem brugte Billeder angaaende denne Sag, som mere forvirrede end egentlig klarede Sagen. Jeg skal heller ikke indlade mig paa de historiske Undersøgelser, det ærede Medlem kom ind paa. Jeg skal dog kun sige, at hvis Valdemar den Store havde levet den Dag i Dag og med Tovellil havde faaet den Søn, som han fik, saa tror jeg ikke, at denne Søn vilde være bleven Konge her i Landet. Der var vist ikke Tale om nogen Vielse, og som Følge af den Form, hvorunder dette Barn blev sat i Verden, vilde han derfor neppe kunne være kommen paa Tronen. Maaske Valdemar den Store, hvis vi havde haft borgerlig Vielse, vilde have valgt denne, men jeg skal i øvrigt ikke komme dybt ind paa disse historiske Undersøgelser. Overfor den sidste ærede Taler, som sagde, at Luther var saa særligt imod, at Kirken tilegnede sig Ægteskabet, skal jeg sige: Nej, hvad Luther var imod, var, at Kirken gjorde Ægteskabet til et Sakrament, medens den Form, Luther angav for Ægteskabsstiftelsen, var i alt væsentlig den samme som den, hvorunder vi have haft Ægteskabsstiftelsen nu. Efter den Form, Luther angav, blev Ægteskabsløftet givet i Kirken og i den treenige Guds Navn, gennem Trolovelsen, som var det ægteskabsstiftende, og derefter gav Præsten sin Velsignelse. Det kan slet ikke nytte at drage Luther frem som den, der skulde have talt imod at